

Mikkelin kaupunki
Mikkelin Jätehuolto
Maaherrankatu 9 – 11
50100 Mikkeli

Lausunto Mikkelin seudun jätteiden loppusijoittamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Mikkelin seudun jätteiden loppusijoittaminen, Mikkelin kaupunki/Mikkelin Jätehuolto, Raatihuoneenkatu 9-11, 50100 Mikkeli, yhteysviranomaisen Etelä-Savon ympäristökeskus, arviointiohjelma on toimitettu yhteysviranomaiselle 14.6.2002

Ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA) annetun lain (468/94, muutos 267/99) 4 §:n 1 momentin ja YVA-asetuksen (268/99) 6 §:n hankeluettelon kohdan 11 c mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikkoihin, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä miten arviointimenettely järjestetään. Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä laatiman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii arviointiselostuksen, joka tulee julkiseen käsittelyyn arviointiohjelmassa esitetyn aikataulun mukaisesti tammikuussa 2003.

Hankkeen tarkoituksena on toteuttaa Mikkelin seudun jätehuoltostrategiaa sekä selvittää koko aluetta palvelevan jätteiden loppusijoitusalueen ja Mikkelin jäteaseman sijoitusvaihtoehdot. Rakennettavan jätteiden loppusijoituspaikan tai nykyisen jäteaseman laajennuksen suunnitellaan palvelevan Mikkelin seutua vuoteen 2025 asti. Arvioitavat vaihtoehdot ovat:

VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen

Mikkelin seudulle ei rakenneta uutta jätteiden loppusijoituspaikkaa. Metsä-Sairilan jäteasemaa käytetään jätteen loppusijoittamiseen vuoteen 2007 asti voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Sen jälkeen Mikkelin seudulle ei

loppusijoiteta jätettä. Tunnelikompostointilaitos jälkikypsytysalueineen ja pilaantuneiden maiden vastaanotto- ja käsittelyalue säilyvät Metsä-Sairilassa.

VE1: Metsä-Sairilan vaihtoehto

Metsä-Sairilan jäteaseman jätteiden loppusijoitusalueetta laajennetaan ensivaiheessa v. 2004 noin 3 ha. Vaiheittain loppusijoitusalueetta laajennetaan tämän jälkeen kokonaispinta-alan muodostuessa noin 7 ha:ksi.

Vaihtoehdossa tarkastellaan nykyiset toiminnot – jätteen loppusijoitus, tunnelikompostointilaitos ja jälkikypsytyskenttä, pilaantuneiden maiden vastaanotto- ja käsittelyalue, öljyisten jätteiden vastaanotto ja varastointi, ongelmajätteiden vastaanotto – sekä uusina käynnistyvinä toimintoina kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos ja hyötyjätejakeiden varastointialue.

VE2: Laajentaminen Tikkalaan

Mikkelin kaupungin Tikkalan vanhan kaatopaikan (ent. Mikkelin maalaiskunnan kaatopaikka) toimintaa jatketaan rakentamalla kaatopaikka-alueelle EUnormit täyttävä jätteiden loppusijoitusalue.

Vaihtoehdossa tarkastellaan vastaanottorakennuksen ja vaakatoimintojen rakentamista, jätteen loppusijoitusta, öljyisten jätteiden vastaanottoa ja varastointia, ongelmajätteiden vastaanottoa ja varastointia sekä uusina käynnistyvinä toimintoina kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos ja hyötyjätejakeiden varastointialue. Lisäksi selvitetään suotoveden johtamismahdollisuus Rantakylän ja Otavan taajamien väliseen jätevesiviemäriin.

Tunnelikompostointilaitos jälkikypsytysalueineen ja pilaantuneiden maiden vastaanotto- ja käsittelyalue säilyvät Metsä-Sairilassa.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen määräysten mukaisesti Mikkelin kaupungin ilmoitustaululla ja pyydetty Mikkelin kaupungin ja muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Vireilläolosta on ilmoitettu Länsi-Savo-lehdessä. Hankkeesta vastaavan toimesta on järjestetty yleisölle esittelytilaisuus 24.9.2002 Mikkelin kaupungintalon valtuustosalissa.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 5 kpl. Mielipiteitä on esitetty 12 kpl. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteiden esittäjistä on liitteenä. Lausunnot ja mielipiteet on annettu 21.10.2002 hankkeesta vastaavan käyttöön.

Lausunnot

Itä-Suomen lääninhallitus toteaa yleisenä huomiona arviointiohjelmasta, että laadukkaassa arvioinnissa tulisi arvioida hankkeen rakentamisen sekä käytön aikaisten (niissäkin normaalitoiminta, mahdolliset erityistilanteet ja onnettomuudet) vaikutusten lisäksi myös hankkeen/toiminnan lopettamiseen liittyvät vaikutukset.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten (terveys, elinolot ja viihtyvyys) arvioinnissa on tärkeää, että selvitetään asukkaiden ja yhteisöjen käsityksiä hankkeesta kuten arviointiohjelman kohdassa 6.5 on mainittu. Itä-Suomen lääninhallitus korostaa näiden selvitysten kattavaa tekemisen sekä hankkeeseen liittyvän tiedottamisen ja seurannan tärkeyttä.

Lausunnossa kiinnitetään yksityiskohtaisemmin huomioita seuraaviin seikkoihin:

1. Hankkeen yhteydessä käytetään mainintaa Mikkelin seutu ja sen jätteiden loppusijoitus. Asiakirjoista ei selviä tarkemmin millaista aluetta termillä tarkoitetaan ja esimerkiksi vuonna 1992 laadituissa kaatopaikkasuunnitelmissa käsitellään vain silloisen Mikkelin kaupungin ja maalaiskunnan jätemääriä ja niiden ennusteita.
2. Edellä esitettyyn viitaten edellyttääkö tilanne nyt silloisten suunnitelmien ja selvitysten päivittämistä?
3. Kohdassa 3.1 vaihtoehdon VE0:n osalta jää hieman epäselväksi rajoittuuko vaikutusten arviointi vain jätteiden kuljetuskustannuksiin ja jätemaksuihin? Näin ollessa kaikkien vaihtoehtojen tarkastelu ei toteutuisi vertailukelpoisin perustein.
4. Kohdan 7.1 viittaus YVA-lain 2 §:ään on syytä tarkentaa pykälän nykyiseen sanamuotoon (muutos 267/99), missä korostuu vaikutusten vuorovaikutussuhteet. Kun hankkeella on nähtävissä jo ajallinen loppu, olisi syytä arviointiin lisätä rakentamisen ja käytön aikaisten vaikutusten arvioinnin lisäksi hankkeen/toiminnan lopettamiseen liittyvien vaikutusten arviointi.
5. Kohdassa 7.2 käsiteltyyn rajaukseen on tarpeen, erityisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten (sosiaaliset ja terveysvaikutukset) osalta, selkeästi ilmaista rajausta kattamaan laajemminkin vakituinen asutus sekä loma-asutus, kuten kohdassa 8. Arviointimenetelmät on tehtykin.
6. Kohdassa 8. Arviointimenetelmät mainitaan mm. erilaisten emissioiden selvittäminen kuten melun, pölyjen ja hajujen leviäminen. Edellä mainittujen emissioiden leviämiseen ja vaikutusten merkittävyyden arviointiin vaikuttaa erityisesti meteorologiset olot, kuten vallitsevat tuulet ja niiden pysyvyys.
7. Kohdassa 9. Vaihtoehtojen vertailu olisi tarpeen lisätä selvitys VE0:n osalta alueelle jäävien toimintojen kestosta ja pysyvyydestä, mikäli sellainen esim. niitä koskevista luvista tai muista suunnitelmista ilmenee.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä Metsä-Sairilan jäteaseman ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hyvä pohja ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimiselle. Arvioitavat vaihtoehdot ovat riittävät. On luontevaa jatkaa jäteasematoimintaa jo olemassa olevilla jätehuoltoalueilla niin kauan kuin se on mahdollista. Neljäs tutkittava vaihtoehto voisi tosin olla molempien jätehuoltoalueiden käyttöönotto osin jopa yhtä aikaa, siten että toisen alueen täytyttyä toimintaa voitaisiin suoraan jatkaa toisella alueella. Arviointiohjelmasta ei käy ilmi, mitä tapahtuu jatkossa sille kaatopaikalle, jota ei valita jäteaseman paikaksi. Jos alueita lopetetaan kokonaan, olisi arviointiselos-

tukseen liitettävä mukaan myös käytöstä poistuvan alueen kunnostamiskustannukset ja muut siihen liittyvät asiat.

Arviointiohjelman liitteenä olevista selvityksistä ilmeni, että molempia alueita on tutkittu melko paljon, tosin tehdyt selvitykset ovat jo 10 vuotta vanhoja. Selvitysten päivittäminen ja täydentäminen arviointiohjelman mukaisesti lie-neekin paikallaan. Metsä-Sairilan kohdalla tulisi erityisesti huomioida alueen virkistyskäyttö.

Metsä-Sairilan jäteaseman alue on merkitty seutukaavaan kohdemerkinnällä (ET1). Jäteaseman suunniteltu laajennusalue on seutukaavassa Tornimäen retkeilyaluetta (VR). Antaessaan lausunnon Salosaari-Häyrilä osayleiskaavan osan muutoksesta maakuntaliitto totesi, että seutukaava on jäteaseman osalta vanhentunut ja yleiskaavassa esitetty poikkeama seutukaavasta on perusteltu.

Myös Tikkalan kaatopaikka-alue on merkitty seutukaavaan kohdemerkinnällä ET. Sitä ympäröivät alueet ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Maakuntakaavassa tullaan myös Tikkalan alue ottamaan laajempaan aluevarauksena huomioon.

Arviointiohjelmasta puuttuvat arvioinnista ja hankkeesta vastaavan yhteystiedot (puhelin- ja osoitetiedot) sekä tiedot siitä milloin ja mihin osalliset voivat jättää lausuntojaan ja mielipiteitään arviointiohjelmasta. Arviointiohjelmasta pitäisi myös ilmetä, missä hankkeen asiakirjoihin voi tarkemmin käydä perehtymässä.

Mikkelin kaupungin ympäristölautakunnan mielestä vaihtoehdon valintaan vaikuttaa olennaisesti se, miten paljon vuoteen 2025 asti arvioidaan vuosittain kertyvän loppusijoitettavaa jätettä. Tähän taas vaikuttaa merkittävästi mm. se miten paljon työtä tehdään jätteiden synnyn ehkäisemiseksi ja miten laaja ja toimiva hyötyjätteiden alkulajittelu- ja erottelujärjestelmä on käytettävissä. Arviointiselostuksessa tulee nämä asiat esittää selkeästi vaihtoehtotarkastelun pohjaksi. Arvioinnissa tulee selkeästi keskittyä jätteen loppusijoituspaikkojen vertailuun. Kierrätyspolttoaineen valmistuslaitoksen ja hyötyjätejakeiden varastointialueen arviointia jätehuollon hankkeena on hyvä pitää YVA:ssa mukana, koska tulevat käsittelyvaatimukset kiristyvät siten, että varsinaisesti kaatopaikalle loppusijoitettavien jätteiden määrä ja laatu tulee muutamien vuosien aikana olennaisesti muuttumaan. Nk, orgaaninen jäte on saatava loppusijoitettavasta jätteestä merkittävästi vähenemään.

Ns. 0-vaihtoehtoa tulee täsmentää mm. siltä osin, mitä tarkoitetaan sillä, ettei jätteitä sijoiteta Mikkelin alueelle/seudulle; tarkoitetaanko tällä Mikkelin kaupungin hallinnollista aluetta vai jotain muuta (esim. jätestrategiassa mukana olevien kuntien aluetta). Ohjelmassa tulee myös tarkemmin määritellä, miten jätteen kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset arvioidaan; mm. mitkä paikkakunnat ovat mahdollisia loppusijoitettavan jätteen vastaanottajia.

0-vaihtoehdossa tulisi myös tarkastella sitä, minkälaista alkulajittelujärjestelmää Mikkelin seudulla tarvitaan kuljetettaessa jäte muualle ja mitkä ovat sen kustannukset. VE1:n ja VE2:n pohjaselvitykset tulee tehdä siinä laajuudessa, että nykyisten ja suunniteltujen kaatopaikkojen laajennusalueiden mahdolliset vaikutukset lähimpiin yksityisten hyödyntämiin pohjavesiesiintymiin saadaan selville. VE1:n maanomistusta koskevaa kappaletta tulee tarkentaa.

Mikkelin kaupungin maankäyttölautakunta esittää lausuntonaan, ettei lausunto ole kannanotto tuleviin jätehuoltoratkaisuihin, vaan arviointiohjelman tarkastelu sen sisällön ja liiteaineiston pohjalta. Huomiota on kiinnitetty pääasiassa tulevaa maankäytön suunnittelua koskeviin seikkoihin.

Ohjelman johdannossa todetaan, että jätestrategian laadinnassa mukana olleet kymmenen Mikkelin ympäristökuntaa muodostavat jätehuoltoalueen, jonka jätteiden loppusijoitus täytyy ratkaista pikaisesti. Ohjelman liiteaineistona ovat jäteaseman kehityshistoriaa kuvaavat, mutta osin vanhentuneet, v. 1992 tehdyt Mikkelin kaupungin ja Mikkelin maalaiskunnan kaatopaikkojen (Metsä-Sairila ja Tikkala) laajentamissuunnitelmat.

Suunnitelmat eivät riitä perustaksi tänä päivänä tehtäville jäteaseman laajentamissuunnitelmille, koska niistä puuttuvat vielä esim. Mikkelisiin liitetyn Anttolan (vaikutus vähäinen) sekä vireillä olevien Mikkelin Jätehuollon toiminta-alueeseen mahdollisesti liitettävien eräiden muiden kuntien Mikkelisiin siirrettävät jätemäärät. Niihin viitataan ohjelman kohdassa Johdanto.

Aluevertailussa tulisi olla tiedot millaisten jätemäärien käsittelystä tämän päivän suunnitelmien mukaan on kysymys. Ohjelman lähtötiedoissa ei ole vielä selkeää ylikunnallisen jäteasema-alueen mitoitus- ja alueenkäyttösuunnitelmaa.

Ohjelman kohdassa 1.1. luetellaan käsiteltävät jätelajit kuten biojätteen kompostointi, pilaantuneiden maiden käsittely, hyötyjätteiden käsittelylaitokset/-alueet sekä jätteiden loppusijoittelualue, mutta sekä määrät että kunkin alueen tarve puuttuvat. Maankäytön suunnittelun ja aluevarausten arvioinnin kannalta oleellista olisi tietää kunkin toiminnon laatu, määrä, aluetarve ja arvioidut vaikutukset.

Jätehuolto on ohjelman mukaan ilmoittanut tulevan aluetarpeensa ohjelman kohdassa 2.3. seuraavasti: "ensivaiheessa v. 2003 kaatopaikan, jätteen loppusijoitusalueen laajennus ja rakentamistarve on pinta-alaltaan n. 3 ha. Myöhemmin loppusijoitusalueetta laajennetaan niin, että uuden loppusijoitusalueen kokonaispinta-ala tulee olemaan n. 7 ha." Eli nykyiseen jäteasemaan tarvittaisiin lisääaluetta n. 7 ha.

Mikkelin Jätehuollolla on hallinnassaan Metsä-Sairilassa voimassa olevan yleiskaavan mukainen kaatopaikka-alue, jonka pinta-ala on noin 42 ha, josta aktiivikäytössä on tällä hetkellä alueita seuraavasti:

- jätteen loppusijoitusaluetta vastaanotto- ja teknisen huollon alueineen noin 13 ha sekä
- suoto- ja valumavesien käsittelyaluetta noin 1,1 ha

Vertailun vuoksi vuoden 1992 laajennussuunnitelman mukaan oli Metsä-Sairilan loppusijoitusaluetta esitetty laajennettavaksi nykyisellä jäteasema-alueella kolmessa vaiheessa nykyisen täyttöalueen pohjoispuoleisille kallio-alueille (kallioiden louhimiseen on jo myönnetty MAL:n mukainen maaineslupa) seuraavasti:

- 1. laajennusalue v:een 2006 mennessä 3,9 ha
- 2. laajennusalue v:een 2012 mennessä 4,4 ha ja
- 3. laajennusalue v:een 2015 mennessä 1,8 ha

eli yhteensä noin 10 ha.

Itäisin reuna suunnitellusta uudesta 2. laajennusalueesta ulottui voimassa olevan yleiskaava-alueen itärajan ulkopuolelle, joten suunnitelmaa olikin tarvetta muuttaa ainakin tältä osin. Alueella havaitun liito-oravan reviiirin mahdollinen vaikutus vanhaan suunnitelmaan on syytä ottaa huomioon YVA-tarkastelussa.

Jäteaseman 10 vuotta vanhan suunnitelman mukaiset laajennusalueet, jotka siis sijoittuvat nykyiselle jäteasema-alueelle, tyydyttäisivät jäteaseman ohjelman kohdassa 2.3. esitetyt laajennusaluetaarpeet. Valmisteltavana olevassa Salosaari-Häyrylän osayleiskaavan muutoksessa voitaisiinkin jäteaseman laajennusaluetaarvetta tarkastella periaatteessa tältäkin pohjalta.

Jäteaseman nykyinen toiminta-alue perustuu Mikkelin lääninhallituksen 23.5.1994 myöntämään sijoituspaikkalupaan. Siihen nojautuen jätehuoltotoiminta on laajentunut länteen, yleiskaavan mukaisen kaatopaikka-alueen ulkopuolelle, jonne on rakennettu:

- pilaantuneiden maiden käsittelyaluetta noin 1,5 ha sekä
- biojätteen kompostointialuetta ja noin 3 ha

Nämä alueet on nyt sisällytetty Salosaari-Häyrylän osayleiskaavan muutoksessa nykyisen jäteaseman laajennusalueeseen. Tältä osin aluerajausta voitaisiin mahdollisesti hieman supistaa ja jättää mm. alueen länsipuoleiselle huomattavalle liito-oravan reviirialueelle lisää suojaviheraluetta.

Koska Mikkelin jäteasemasta suunnitellaan ylikunnallista jäteasemaa tulisi arviointiohjelmaan lisätä vielä neljäs vaihtoehto tai erillistarkastelu 0-vaihtoehdon yhteydessä. Siinä seudullisella jätehuollolla olisi joko uusi toimintapaikka Mikkelin hallinnolliselta alueelta tai naapurikunnista. Jäteaseman tarkastelussa tulisi ottaa huomioon mm. laajentuvan vesi- ja viemäriverkoston (mm. Karjaportti, Anttola) tarjoamat mahdollisuudet suotovesien johtamiseen, Metsä-Sairilan /Tikkalan käyttö aikajänteen lyhentäminen ja jätteiden hyötykäytön / polton kehitysnäkymät.

Tiehallinto/Kaakkois-Suomen tiepiiri esittää lausuntonaan, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tulisi kiinnittää huomiota eri vaihtoehtojen vaikutuksesta tapahtuvaan kaatopaikkakuljetusten jakautumiseen yleisillä teillä. Kaatopaikkakuljetuksissa on esiintynyt roskaantumista esim. kantatiellä 62. Tiepiiriin on tullut meluvalitus kantatien 62 liikennemelusta.

Isokokoisten jätteiden tuominen (sohvat ym.) tienvarsilevähdysalueille on ei toivottava ilmiö, samoin ongelmajätteiden (esim. akut) tuominen tienvarren sekajätteelle tarkoitettuihin astioihin. Kaatopaikkojen kehittämisessä tulisi siis huomioida jättepisteiden saavutettavuus kuntalaisille.

Tikkala-vaihtoehdon kohdalla tiepiiri viittaa Tikkalan alueen maankäytön kehittämistä ja liittymien parantamisesta kaupungin kanssa käytyihin keskusteluihin.

Mielipiteet

Björn-Eric Svensson esittää mielipiteenään seuraavia vaatimuksia:

- 1) Arvioinnin kohteena olevat laitokset on selkeästi määriteltävä hänen esittämänsä rungon pohjalta – nykytoiminnot 10 kpl, uudet toiminnot 3 kpl, suunnitellut toiminnot 6 kpl sekä yksi tukitoiminto. Kaikki hänen luettelemansa nykyiset, uudet ja laajennuksen kohteena olevat laitokset/toiminnot on otettava mukaan arviointiohjelmaan. Laitokset/toiminnot ovat hänen mukaansa seuraavat: 1. Tavanomaisen jätteen kaatopaikka 2. Ongelmajätteen kaatopaikka 3. Hyötyjätteiden lajittelu- ja varastointi 4. Öljyisten massojen ja lietteiden käsittelylaitos 5. Erilliskerätyn ongelmajätteen vastaanotto- ja varastointialue 6. Erityisjätteen loppusijoitusalue 7. Kompostointilaitos (virkistysalueella) 8. Kompostin jälkikypsytyks- ja jälkikäsittelyalue (virkistysalueella) 9. Pilaantuneiden maiden käsittelylaitos (virkistysalueella) 10. Kompostointialueen alla oleva stabiloitujen saastuneiden maa-ainesten kaatopaikka (virkistysalueella) 11. Louhimo (räjäytys, poraus, rikotus) 12. Murskaamo 13. Asfalttiasema 14. Uusi EU-tason kaatopaikka (uusi, 3+4=7 ha) 15. Betonimurskaamo (uusi) 16. Kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos (uusi) 17. Hyötyjätejakeiden varastointialue (uusi) 18. Kompostointilaitoksen laajennus (yksi lisätunneli) 19. Jälkikypsytyksentän laajennus 20. Suotovesialtaita pumppaamoinen.
- 2) Suljettavat, jatkavat ja uudet laitokset pidettävä selkeästi erillään, siten että pohjalla on nykyisten laitosten ympäristövaikutukset ja suljettavien laitosten jäljellä olevat ympäristövaikutukset. Kaiken tämän päälle tulevat uudet laitokset ja vanhojen laajennukset.
- 3) Kunkin laitoksen sijaintipaikka on määriteltävä ja arvioitava erikseen kunkin laitoksen ympäristövaikutus ja lisäksi kaikkien laitosten yhteisvaikutus, kun ne käyvät täydellä kuormalla. Yhteisvaikutukseen on laskettava mukaan myös liikenne.
- 4) On määriteltävä sisältääkö hanke sekä tavanomaisten jätteiden kaatopaikan että ongelmajätteiden kaatopaikan vai ainoastaan toisen. Suunnitellut jätteet ja niiden määrät on määriteltävä.
- 5) VE0 on määriteltävä tarkasti, siten että se edustaa vaihtoehtoa, jossa jätteet ja kompostointilaitoksen lietteet poltetaan. Sijointipaikkavaihtoehdot on määriteltävä pikaisesti.
- 6) Mukaan on otettava vaihtoehto VE3, jossa kaikki toiminnot sijoitetaan Mikkelin Jätehuollon yhteistyöalueelle Mikkelin kaupungin rajojen ulkopuolelle.
- 7) VE2 on laajennettava siten, että se sisältää kaikki Metsä-Sairilan toiminnot. Ei ole mitenkään perusteltua jättää virkistysalueella toimivat laitokset Metsä-Sairilaan. Ne täytyy joka tapauksessa siirtää sieltä pois.
- 8) VE1 vaihtoehdon osalta on mukaan otettava kohta, jossa selvitetään onko alue sellainen, että valtioneuvoston päätös VNp 861/1997 kieltää kaatopaikan perustamisen sinne. Koko alue on kallioperän ruhjealuetta. Se sijaitsee vedenjakajalla virkistysalueen välittömässä läheisyydessä ja on osittain suoaluetta.
- 9) Kunkin käytössä olevan laitoksen, toiminnan ja alueen lupatilanne on selvitettävä ja kirjattava arviointiselostukseen.

- 10) On tehtävä yhteenveto käynnissä olevista oikeusprosesseista ja niiden mahdollisesta vaikutuksesta hankkeeseen.
- 11) Hankkeen toteuttamissuunnitelma ja aikataulu on laadittava riittävällä tarkkuustasolla. Toteuttamissuunnitelma sisältää kuvauksen lopetettavista toiminnoista ja niihin liittyvästä jälkihoitovaiheesta.
- 12) Uuden kaatopaikkahankkeen yleissuunnitelma on laadittava vähintään samalla tarkkuustasolla kuin vanha AIR-IX Oy:n suunnitelma. Ilman riittävän tarkkaa yleissuunnitelmaa YVA-menettelyn järjevä suorittaminen ei onnistu. Kuulutetussa arviointiohjelmassa on kerrottu vain alueiden koko $3 + 4 = 7$ ha, mutta ei muuta. Jopa louhintasuunnitelma jätetty kertomatta.
- 13) Lemminkäinen Oyj:n ja Viatecin suunnitelmat on liitettävä mukaan arviointiohjelmaan, koska niille on haettu ja saatu ympäristölupa. Se ei kuitenkaan ole lainvoimainen, koska siitä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen.
- 14) AIR-IX Oy:n suunnitelmaa ei käytetä YVA- arvioinnin pohjana. Niistä toki voidaan poimia hyödylliseksi havaittuja asioita, mutta aika on ajanut suunnitelman ohi.
- 15) Salosaari- Häyrylän osayleiskaavan muutosehdotus on otettava laajennushankkeen pohjaksi. Erityisesti on selvitettävä jäteaseman siirtymisen lähemmäksi kesäasutusta ja Saimaan rantaa vaikutukset
- 16) Arviointiohjelmaan tulee sen pohjalta kuin hän on listannut lupatilannetta kirjata voimassa oleva lupatilanne. Erityisesti täyttöalue 0:n lupatilanne pitää selvittää.
- 17) Arviointiohjelmaan on selkeästi kirjattava minkälainen tarvittava lupakokonaisuus on uudessa tilanteessa ja millaisille kokonaisuuksille haetaan yhteistä lupaa. Nykyinen lupakirjo on hänen mielestään täysin hallitsematon.
- 18) Erityisesti on arviointiohjelman tarkennukseen kirjattava minkä kaatopaikkaluokan kaatopaikoille haetaan ympäristölupaa.
- 19) Arviointiohjelmaan on kirjattava, että ainakin seuraavat selvitykset hänen esittämiä periaatteita noudattaen arviointivaiheessa:
- Meluseelvitys*, johon kuuluva melulaskelma on tehtävä mallintamalla
- 20) *Pohjavesiselvitys* on tehtävä vesinäyttein. Näytteiden tulee sisältää kaikki nykyisessä tarkkailuohjelmassa olevat pitoisuudet täydennettynä suotovedestä mahdollisesti tehtävillä löydöksillä. Pohjoisessa otetaan lähtökohdaksi havaintopiste III ja otetaan näytteitä 50 metrein välein pohjoiseen siirryttäessä kunnes saavutetaan puhtaudessa vuoden 1993 taso. Vastaavasti tehdään näyteottoja Konijärven tarkkailupisteestä Konijärven suuntaan.
- 21) Pohjaveden virtaussuunnat selvitettävä seikkaperäisesti.
- 22) *Pintavesinäytteiden* osalta tulisi erityisesti tutkia Myllypuron pitoisuudet, koska ympäristöviranomaiset sanovat, että se eikä kaatopaikka on suurin syy Myllylahden korkeille pitoisuuksille.
- 23) Syy pitoisuuksien nopeaan ja voimakkaaseen nousuun on selvitettävä.

- 24) Arviointiohjelmassa tulee olla täydellinen luettelo selvitettävistä pitouksista ja mittauspisteistä.
- 25) Arviointiohjelmassa tulee olla kohta, että selvitetään mahdollisimman tarkasti *suotoveden* koostumus.
- 26) Arviointiohjelmassa tulee olla, kohta jossa selvitetään joutuuko kaatopaikan sisäinen vesi missään kohtaa kosketukseen pohjaveden kanssa.
- 27) *Ruhjeiden ja rakoilun* tarkempi selvitys
- 28) *Maaperäselvitys* tehtävä seismisin menetelmin.
- 29) Tunnelikompostoinnin poistoilmasta tulee mitata kaikki hänen esittämässä taulukossa mainitut hajurikkiyhdisteet (ppm), siten että ensimmäinen mittauspiste on ennen rikkihappopesua ja toinen biosuodattimen jälkeen. Vertaamalla mittauspisteiden arvoja saadaan kunkin yhdisteen osalta selvitettyä sen reduktio. Vertaamalla mittauspisteen 2 arvoa hajukynnykseen saadaan selville kuinka moninkertaisesti kukin yhdiste ylittää hajukynnyksen. Mittauspisteen 2 arvot kertovat myös kuinka paljon kutakin yhdistettä pääsee luontoon. Tällaista mittaustapaa on käytetty Turun aluetöterveyslaitoksen raportissa 4.11.1999.

Yleensä biofiltterillä on mahdollista saavuttaa hyvä reduktio ammoniakkin osalta, mutta rikkiyhdisteiden osalta se on paljon vaikeampaa. Kuitenkin rikkiyhdisteiden hajukynnys on hyvin alhainen, jolloin keskeistä on käyttää sellaista biosuodatinta, jonka reduktio puree hyvin myös rikkiyhdisteisiin.

YVA-arviointimenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota rikkiyhdisteiden reduktioon ja niiden ympäristövaikutuksiin. Selvittävä luontoon pääsevien rikkiyhdisteiden kokonaismäärä.

30) *Liikenneselvitys*. Lähiliikennereitit on piirrettävä karttapohjalle. Liikennemäärät on arvioitava. Liikennejärjestelyissä huomioitava, että asfalttiasema sijaitsee Metsä-Sairilantien eteläpuolella.

31) *Lokkiselvitys* tulisi tehdä siten kuin Kuopion ympäristölautakunta on 4.7.2000 antamassaan päätöksessä määrännyt myös Metsä-Sairilassa YVA-arviointivaiheen aikana.

Kaatopaikkapalloselvitys

32) Ohjausryhmä tulisi tarkentaa miten vaikutukset tulee arvioida.

Lisäksi Svensson esittää ehdotuksen tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta erikseen melun, pohjaveden, porakaivojen, pintaveden, järveden, suotoveden, hajukaasujen, liikenteen, lokkien ja kaatopaikkapalloselvon osalta vaihtoehdolle VE1.

Ilkka ja Tuija Pietiäinen ilmoittavat mielipiteensä, että ovat tutustuneet rajanaapurinsa Björn-Eric Svenssonin 11.10.2002 päivätyyn mielipidetekstiin ja kannattavat hänen vaatimusten toteuttamista arviointiohjelmassa, koska hän on seikkaperäisesti selvittänyt kuinka ympäristövaikutukset tulee arvioida.

He toteavat täydennyksenä Svenssonin mielipiteenilmaisuun, että virkistys-alueelle sijoitetut toiminnot ovat väärässä paikassa ja että kompostointilaitoksen toiminta kuuluu olennaisena osana jätehuollon toimintaan, joten sen ympäristövaikutukset on selvitettävä tässä YVA-prosessissa. Toisena täydennyksenä he toteavat, että liito-oravien esiintymisen osalta, ettei Suomen lainsäädäntö ole EU-direktiivin mukainen. Lehtitietojen perusteella lainsäädäntömme on muuttumassa, joten YVA-prosessissa tulee noudattaa EU-direktiiviä, kun tutkitaan liito-oraviin kohdistuvia vaikutuksia.

Veli-Ville Varneslahti yhtyy mielipiteessään Björn-Eric Svenssonin esittämiin vaatimuksiin numerot 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 19 arviointiohjelman suhteen.

Pentti Auersalo yhtyy mielipiteessään Björn-Eric Svenssonin esittämiin vaatimuksiin arviointiohjelman suhteen. Kirjallinen mielipide on lähes samansuuntainen kuin Svenssonin.

Kalevi ja Sirkka Autio esittävät mielipiteenään seuraavia vaatimuksia arviointiohjelman tarkentamisen suhteen:

- 1) Toiminta-alueen sijainnin vuoksi on arviointiohjelmassa esitettävä selvitettyä läheiselle loma-asutukselle sekä ympärivuotiselle asutukselle koituvat haitat ja häiriöt.
- 2) Toiminta-alueen sijainnin vuoksi on arviointiohjelmassa esitettävä selvitettyä läheisten virkistysalueiden ja suojellun Voudinpolun sekä Tornimäen hiihto- ja ulkoilukeskusten käyttömahdollisuuksien mahdollinen huononeminen.
- 3) Arviointiohjelmassa on kiinnitettävä huomiota Mikkelin ja varsinkin Tuppuralan kaupunginosan sekä myös Konijärven luonnonsuojelun läheisyyteen.
- 4) Arviointiohjelmassa on muutettava siten, ettei hankkeen tarkoituksena katsota olevan Mikkelin seudun jätehuoltostrategian toteuttaminen, koska siinä on VE1 esitetty ainoana vaihtoehtona.
- 5) Arviointiohjelmassa on esitettävä laadittavaksi riittävän tarkka yleissuunnitelma, jotta alueen monilukuisten toimintojen yhteisvaikutuksia voitaisiin tarkastella.
- 6) Arviointiohjelmassa on lisättävä yhteenveto Metsä-Sairilan suunniteltua jäteasema-alueen koskevista ympäristö- ym. luvista ja niitä koskevista käynnissä olevista oikeusprosesseista ja niiden mahdollisesta vaikutuksesta hankkeeseen.
- 7) Arviointiohjelmassa on mainittava Mikkelin kaupungin ja Lemminkäinen Oyj:n väliset ainakin vuoteen 2016 ulottuvat sopimukset ja esitettävä, että niiden vaikutukset on arvioinnissa otettava huomioon.

Lisäksi Autiot yhtyvät Björn-Eric Svenssonin vaatimuksiin 1, 3, 4, 13 ja 14 hänen esittämäänsä selvityslistaan ja ehdotukseen tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta.

Jari ja Anne Alkiomaa yhtyvät mielipiteessään Björn-Eric Svenssonin esittämiin vaatimuksiin arviointiohjelman suhteen. Kirjallinen mielipide on lähes samasanainen kuin Svenssonin.

Marja Jell-Kosonen toteaa mielipiteenään yhtyvänsä täysin Björn-Eric Svenssonin laatimaan kirjalliseen mielipiteeseen.

Matti Piispanen yhtyy mielipiteessään Björn-Eric Svenssonin esittämiin vaatimuksiin arviointiohjelman suhteen. Kirjallinen mielipide on lähes samasanainen kuin Svenssonin. Lisäksi hän moittii arviointiohjelmasta järjestetyn yleisötilaisuuden huonoa järjestelyä, koska sen pitopaikkaa ei mainittu yhteysviranomaisen YVA-menettelyä koskevassa kuulutuksessa ja koska siitä tiedotettiin hankkeesta vastaavan taholta sanomalehdessä liian lyhyellä varautumisajalla.

Eero Hämäläinen esittää mielipiteenään seuraavia seikkoja:

- 1) Arvioinnin kohteet tulee määrittää yksiselitteisesti toiminnot ja toimintoajat mukaan lukien. Yksittäisistä toiminnoista /laitoksista tulee tehdä ympäristövaikutusten arvio erikseen sekä myös yhteisvaikutus niiden käydessä täydellä kuormalla.
- 2) Kunkin toiminnon/laitoksen sijaintipaikka on määritettävä tarkkaan.
- 3) On määritettävä selkeästi, mitä tapahtuu alueella oleville ongelmajätteille.
- 4) Ohjelmassa tulisi olla mukana vaihtoehto, jossa kaikki toiminnot sijaitsevat Mikkelin kaupungin ulkopuolella.
- 5) Kunkin toiminnon/laitoksen lupatilanne on kirjattava tarkasti. Syytä olisi myös kirjata tarkasti käynnissä olevat oikeusprosessit.
- 6) Arviointiohjelmaa tulee tarkentaa vähintäänkin seuraavasti:
 - meluselvitys kaikista lähdekohteista erikseen ja yhdessä, joka on tehtävä erityisen tarkasti ennakkolaskennalla ja oikeilla arvoilla ns neljän vuodenajan malliin Lemminkäinen Oyj:n toiminnoista
 - pohjavesiselvitys, joka ei saa rajoittua lähivuosiin
 - pintavesiselvitys
 - suotovesiselvitys
 - kompostointilaitoksen ja sen mahdollisen laajennuksen hajuselvitys
 - liikenneselvitys
 - lokkiselvitys

Tikkalan kylätoimikunnan mielipiteen mukaan vaihtoehtoVE2 ei tule enää kysymykseen seuraavista syistä:

1. Entinen kaatopaikka tulisi purkaa kokonaisuudessaan ja pohjustaa uudelleen ja rakentaa konsulttitoimiston määrittämät padot vesistöön valuvien suodinviesien vuotamille
2. Tikkalan kylätie olisi rakennettava kokonaisuudessaan uusiksi ja alue olisi aidattava koko laajuudeltaan.

3. Suodinvesien viemärointi nykyisen Otava-Mikkeli linjaan ei ole mahdollista kapasiteetin vuoksi, sillä jo Karjaporttia varten rakennetaan lisäpumppaamo varasäiliöineen parhaillaan.
4. Tikkalassa ei ole mitään nykyisen jätehuollon vaatimaa varustetasoa, joten kaikki kiinteät investoinnit olisi tehtävä päällekkäisesti Metsä-Sairilan kanssa.
5. Tikkalassa on ympärivuotista asutusta alle 200 m kaatopaikasta. Asutus on lisäksi monimuotoista, kuten perinteistä maaseutuasutusta ja loma-asutusta runsaasti sekä Kallajärven että Naarangiin rannoilla. Ainutlaatuisena asutuksena koko paikkakunnalla sijaitsee n. 1 km päässä kaatopaikasta siirtolapuutarha lukuisine mökkeineen. Siirtolapuutarhan kaltaisen vapaa-ajan asutuksen tavoite on löytää kaupunkitaajaman läheisyydestä mahdollisimman rauhallinen, puhdas ja meluton vapaa-ajanviettopaikka. Jo nykyisin, tosin kesäajan ulkopuolella toimiva entisen kaatopaikan viereinen murskaamo aiheuttaa kohtuutonta meluhaittaa ja on omiaan aiheuttamaan kiinteistöille immissiohaitan, jota ei voida rahallisesti korvata. Spekulatio VE2 käyttöön otosta haittaa myös merkittävästi siirtolapuutarhan omistajan liiketoimintaa ja aiheuttaa epävarmuutta kaikille alueen asukkaille.
6. Vakituksina Mikkelin kaupungin asukkaina ja veronmaksajina Tikkanen asukkaat vaativat, että lähikuntien jätehuolto hoidetaan jo 1994 tehtyjen selvitysten mukaisesti heittäen hukkaan vakituisten asukkaiden jo sijoittamia verorahoja.
7. VE0 voi taas aiheuttaa arvaamattomat kustannukset Mikkelin vakituksille (veronmaksajille) asukkaille mikäli jätteet joudutaan kuljettamaan esim. johonkin Kaakkois-Suomen kaupunkiin.

Johtopäätöksenä kylätoimikunta toteaa ottamatta kantaa VE1:n asukkaiden kannanottoihin muutoin kuin toteamalla, että kaatopaikka asutuksen välittömässä läheisyydessä tai ympäristönsuojelullisesti aroilla paikoilla on aina huono vaihtoehto, tukeutuvansa viranomaisten päätökseen jatkaa VE1:n kehittämistä suunnitelmien mukaisesti.

Hannu Loponen esittää mielipiteenään, että kyseessä oleva YVA-menettely on käynnistetty liian myöhään ja ettei YVA-lainsäädännön tarkoitus toteudu, koska on jostain syystä haluttu menetellä niin, että sama ympäristöhaittoja aiheuttava kokonaisuus pilkotaan eri osasiin, jotka eivät velvoita suoraan YVA-lainsäädännön hankeluettelon nojalla soveltamaan osasiin YVA-menettelyä.

Arviointiohjelmasta hän toteaa, että:

- arviointimenettelyn tulisi sisältää VE0:n yhteydessä kannanoton konkreettisesti, seudun ulkopuolisesta sijoituspaikasta

- arviointiohjelma ei sisällä tietoja siitä, mitkä kunnat jo nyt käyttävät tai aikovat jatkossa käyttää/harkitsevat käyttävänsä Mikkelin seudun jäteasemaa. Vasta todellisen tai potentiaalisen käyttäjäkunnan kartoittaminen, niiden tuottamien jätemäärien selvittäminen ja näistä aiheutuvien kuljetusmatkojen määrä mahdollistaisi kokonaisvaltaisten ympäristövaikutusten arvioimisen. Myös välilliset vaikutukset on otettava YVA-menettelyssä huomioon.

- selvitykset ovat vanhentuneita ja riittämättömiä. Perusselvitysten lähtökohdat ovat olleet välittömien ja välillisten vaikutusten kautta syntyvien kokonaishaittojen arvioimiseen riittämättömät.

Tenho Leppänen moittii mielipiteissään arviointiohjelmasta järjestetyn yleisötilaisuuden lyhyttä ilmoitusaikaa. Hänen mielestään vaihtoehtoa VE1 ei voi toteuttaa, koska siihen liittyvä toiminta on osittain virkistyskäyttöön kaavoitettulla alueella. Myöhemmin tullessa toisessa kirjallisessa mielipiteessään Leppänen vielä uudestaan kyseenalaistaa Metsä-Sairilassa toimivan tunnelikompostointilaitoksen jälkikypsytysskenttineen ja pilaantuneiden maiden vastaanotto- ja käsittely-yksikön todeten niiden olevan laittomilla paikoilla. Mikkelin seudun noin kymmenellä kunnalla tulisi hänen mielestään halutessaan olla mahdollisuus asettaa ohjausryhmään edustajansa. Edelleen hän toivoisi Sairilan kylästä edustusta ohjausryhmään.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

4.1 Hankekuvaus

Ohjelman nimi on harhaanjohtava. Arviointiohjelma on nimetty Metsä-Sairilan jäteaseman ympäristövaikutusten arvioinniksi. Tarkasteltaessa ohjelmassa esitettyjä vaihtoehtoja ilmenee, että hankkeessa on kyse ensisijaisesti Mikkelin seudun jätteiden loppusijoittamisesta sekä toissijaisesti muustakin jätehuollosta. Jatkossa onkin syytä käyttää hankkeesta täsmällisempää ilmaisua. Yhteysviranomainen on kuuluttaessaan YVA-ohjelman käyttänyt käsitettä Mikkelin seudun jätteiden loppusijoittaminen.

Hankevaihtoehtojen sijainti on kuvattu karttaliitteen avulla sekä esitetty sanallisesti ohjelmatekstissä. Vaihtoehdon VE0 osalta ei ole täsmennetty mihin Mikkelin seudun jätteet vuoden 2007 jälkeen vietäisiin.

Hankkeesta vastaavan tiedot ilmenevät ohjelman kohdassa 2.1. Hankkeen tarkoitus, tarve ja tavoitteet ilmenevät ohjelmasta selkeästi.

Hankekokonaisuus on arviointiohjelmassa määritelty puutteellisesti. Hankekokonaisuuteen on johdanto-osassa sisällytetty jätteiden loppusijoitus, biojätteen kompostointi, pilaantuneiden maiden käsittely, hyötyjätteiden käsittely (alueet tai laitokset). Tarkemmissa vaihtoehtohankkeuvauksissa on lisäksi mainittu biojätteiden ja jätevesilietteiden osalta tunnelikompostointilaitos jälkikypsytysskenttineen, öljyjätteiden vastaanotto ja varastointi, ongelmajätteiden vastaanotto sekä uusina toimintoina kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos ja hyötyjätejakeiden varastointialue. Lisäksi on viitattu kohdassa 4.2 tarvittavaan jäteaseman yleissuunnitelmaan, joka sisältää toimintojen sijoittamisen, mitoituksen ja yhteensovittamisen.

Arviointiselvityksen pohjaksi onkin syytä sisällyttää jäteaseman yleissuunnitelmaan kaikki sen nykyiset ja suunnitellut toiminnot sijoittumisineen, jotta kävisi mahdolliseksi ympäristövaikutusten tunnistaminen, selvittäminen ja yhteisvaikutusten arvioiminen.

Hankkeen kytkentä muihin hankkeisiin kaipaa täydentämistä. Ohjelmasta ilmenee Metsä-Sairilan alueella käynnissä oleva osayleiskaavan muutos, jossa on tarkoitus tarkistaa alueiden rajauksia nykyisen jäteaseman toimintaa ja suunniteltua laajennusta vastaavaksi. Tikkalan (VE2:n) osalta mainitaan suotovesien johtamismahdollisuus Rantakylän ja Otavan väliseen jätevesiviemäriin. Metsä-Sairilan jäteaseman (VE1:n) suunnitellulla laajennusalueella on

käynnissä maa-aineksen ottamis- ja kallion louhinta-, murskaus- ja asfalttiasemahanke Lemminkäinen Oyj:n hakemana. Vaikkakin kyseinen hanke voidaan viedä läpi täysin itsenäisenä hankkeena, on se syytä mainita tässä yhteydessä. Tikkalan alueella tulee jätetäytön laajentaminen merkitsemään samanlaisen hankkeen suorittamista lukuun ottamatta mahdollisesti asfalttiasemaa.

Hankkeen maankäyttötarve on kuvattu molemmissa vaihtoehdoissa. Hankkeen muut keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut sekä kuvaus toiminnasta kaipaavat tarkentamista, jotta vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on mahdollista.

Ohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta ja arvio suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta sekä arvio selvitysten ja arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta. Arvio toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja päätöksistä kaipaa tarkistamista. Ohjelmasta puuttuu arvio tai tieto siitä miten osayleiskaavamuutoksen ja kyseessä olevan hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnit aikataulullisesti suhtautuvat toisiinsa.

Ohjelmasta puuttuvat osittain tiedot hankkeen arvioinnin tekijöistä. Hankkeen koordinoijana toimii jätehuoltomestari Timo Tiilikainen Mikkelin Jätehuollosta. Luontoselvityksiä on laatinut Markku Nironen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä. Sen jälkeen kun ohjelma on jätetty yhteysviranomaiselle, on arviointia tekemään valittu konsulttina Paavo Ristola Oy.

4.2 Vaihtoehtojen käsittely

Hankevaihtoehdot on valittu Etelä-Savon alueellisen jätesuunnitelman (1996) ja sen seurannan ja tarkistuksen (2001) sekä Mikkelin seudun jätehuoltostrategian (2001) nojalla, joiden mukaan Mikkelin seudulla on vuonna 2005 vain yksi käytössä oleva EU-normit täyttävä jätteiden loppusijoituspaikka. Ohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on esitetty, että arviointiohjelmaan tulisi joko lisätä neljäs vaihtoehto tai tehdä erillistarkastelu 0-vaihtoehdon yhteydessä (maankäyttölautakunta), lisätä neljäs vaihtoehto, jossa molempia jätealueita käytettäisiin osin yhtä aikaa (maakuntaliitto), ottaa mukaan neljäs vaihtoehto, jossa kaikki toiminnot sijoitetaan Mikkelin Jätehuollon yhteistyöalueelle Mikkelin kaupungin rajojen ulkopuolelle ja määriteltävä 0-vaihtoehto tarkasti, siten että se edustaa vaihtoehtoa, jossa jätteet ja kompostointilaitoksen lietteet poltetaan (useita mielipiteitä).

Etelä-Savon ympäristökeskus ei pidä välttämättömänä sellaisen vaihtoehdon lisäämistä, jossa hankkeesta vastaava joutuisi etsimään seudullisen yhteistyön puitteissa uuden alueen Mikkelin kaupungin ulkopuolelta. Maankäytön suunnittelu on koko ajan jo 1970- ja 1980-luvuilta lähtien lähtenyt siitä, että jätehuoltoratkaisut jätteiden loppusijoittamisen osalta kohdentuvat Metsä-Sairilan ja Tikkalan alueille ja strateginen suunnittelu on sitä myös tukenut.

Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on arvosteltu sitä, että nollavaihtoehto on riittämättömästi määritelty ja kuvattu huonosti. Arvostelu on perusteltua, mutta toisaalta tulevaisuus on Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan jätehuollon osalta hahmottomaton eikä ole luotettavasti ennustettavissa. Esimerkiksi jätteenpolttodirektiivin soveltaminen on vielä täysin auki oleva asia eikä esimerkiksi jätettä energiana hyödyntävien

laitosten määrä eikä sijoittuminen ole täsmentynyt ollenkaan. Nollavaihtoehdossa on Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan kuitenkin kuvattava mihin jätteet viedään, jos loppusijoitusta kaatopaikalle ei ole.

Arviointiohjelman mukaan eri vaihtoehtoja käsitellään arvioinneissa tasapuolisesti lukuun ottamatta vaihtoehtoa VE0. Arviointiohjelman julkistamisen jälkeen muodostetun YVA-ohjausryhmän 1. kokouksessa ilmeni, että vaihtoehdon VE1 suhteen ollaan tekemässä tarkempia kallio-, maaperä- ja pohjavesitutkimuksia. Perusteluna asiantilalle on aikaisemmassa 1990-luvun alkupuolella tehdyssä kallio- ja maaperäluotauksessa havaittu kallioerän rakoilu alueella, johon halutaan tarkempi selvitys. Tässä suhteessa eritasoinen vaihtoehdon käsittely on Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan perusteltua.

Vaihtoehtojen vertailutapana on ohjelman mukaan tarkoitus käyttää niiden tarkastelua suhteessa toisiinsa ja lisäksi vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä kustannustarkastelua. Ohjelmasta ei käy ilmi tarkemmin miten vertailu käytännössä suoritetaan. Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan pelkkä kustannustarkastelu, josta lisäksi vaihtoehto VE0 on tarkoitus jättää pois, ei riitä, vaan tarkastelu on syytä tehdä muitakin kriteerejä käyttäen dokumentoiden ja perustellen ne arviointiselostukseen. Arviointiohjelmassa mainittua (liite 7) aikaisemmin laadittua vaihtoehtojen VE1 ja VE2 laajennusvaihtoehtojen tarkastelua ei löydy.

4.3 Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Ympäristön nykytilan kuvauksen osalta ohjelmassa on viitattu vuonna 1992 AIR-IX Oy:n tekemiin selvityksiin. Olosuhteet ovat kymmenessä vuodessa muuttuneet, joten varsinkin hajuhaittojen ja kaatopaikkakaasujen, mutta myös yleisimminkin muiden tekijöiden osalta tiedot on syytä ajantasaistaa varsinkin vaihtoehdon VE1 osalta.

Ohjelmassa on vaikutuksia arvioitu syntyvän siten kuin niitä YVA-lainsäädöstekstissä esitetään. Periaatteessa siten voidaan vaikutustarkastelua lähestyä systemaattisesti ja kattavasti. Käytännössä vaikutukset kuitenkin riippuvat yksittäisestä hankkeesta. Hanke määrää sille ominaiset vaikutukset ja eritoten niiden merkittävyyden, jotka on tapauskohtaisesti mietittävä tarkemmin. Ohjelman mukaan kyseessä olevassa YVA-menettelyssä tarkastellaan hankkeiden rakentamisaikaisia ja jäteasemien toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Näin ollen hankkeiden elinkaarta ei ole tarkasteltua kokonaisuudessaan – esim. käytöstä poistamisen, lopettamisen ja maisemoinnin osuus on rajattu pois.

Ohjelmassa on esitetty tiedot viittauksenomaisesti olemassa olevista vaikutuksista koskevista selvityksistä; niihin on viitattu liitteessä 7 (AIR-IX Oy:n v. 1992 selvitykset). Suunnitellut selvitykset pohjautuvat aikaisemmin tehtyjen selvitysten ajantasaistamistarpeeseen eikä esimerkiksi niiden merkittävyyttä ole erikseen pohdittu eikä siten perusteltu. Arviointiohjelmasta esitetyissä mielipiteissä on eräiden vaikutusten mittaamisen ja arvioinnin osalta esitetty hyvinkin seikkaperäisiä ja syvälle meneviä vaateita – esim. pohjavesinäytteidenoton mittauspisteiden määrä, tunnelikompostointilaitoksen hajujen analyysivalikoima ja hajujen reduktion mittaaminen. Ne liittyvät osin Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan tuleviin lupahakemuksiin ja valvon-

takäytäntöön. Hajuvaikutukset ovat kuitenkin selkeästi osakokonaisuus, joka puuttuu ohjelmasta ja ne tulisi siihen lisätä. Myöskään sosiaalsiin ja terveysvaikutuksiin liittyvät sekä asiantuntijoiden että asukas- ja muiden sidosryhmien haastattelut eivät sisällöllisesti tarkennu ohjelmassa.

Arviointiohjelmasta puuttuu kuvaus siitä mitä menetelmiä aiotaan käyttää ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Siten ei ole mahdollista arvioida käytettävien menetelmien pätevyyttä eikä käyttökelpoisuutta. Käytetyt arviointimenetelmät ja niihin liittyvät oletukset tulee esittää arviointiselostuksessa kunkin tarkasteltavan vaikutustekijän osalta sekä se miltä osin tarkastelu on perustunut kirjallisuuteen, muuhun vastaavaan materiaaliin, maastoinventointeihin, haastatteluihin jne. Arvioinnin todennettavuutta ja luotettavuutta lisäävät täsmälliset viittaukset käytettyihin tietolähteisiin.

Tarkasteltava vaikutusalue on ohjelmassa rajattu lähtökohtaisesti yleiskaavoihin merkittyihin erityisalueiden rajauksiin kuitenkin niin, että sen on todettu vaihtelevan tarkasteltavan vaikutuksen ja sen oletettavan ulottuvuuden mukaisesti. Arviointiohjelmasta esitetyissä mielipiteissä on esitetty melun, pohjaveden, porakaivojen, pintaveden, suotoveden, hajua aiheuttavien kaasujen, liikenteen, lokkien ja kaatopaikkapalon osalta osin hyvin eksakteja vaikutusalueiden rajoja. Niitä ei ole kuitenkaan perusteltu. Liikenteen osalta on esitetty, että liikennesuunnitelman valmistuttua YVA-ohjausryhmä ottaa kantaa liikenteestä aiheutuvien haittojen vaikutusalueen laajuuteen suunnitelman pohjalta. Tämä viittaa siihen, että mielipiteiden esittäjienkin mielestä selvitettävä vaikutus tai lähtötiedot nykytilanteen pohjalta ovat kuitenkin ne, jotka viime kädessä rajaavat vaikutusalueen eikä kovin eksaktia metrien tarkkuudella määritettävää vaikutusalueen rajaa voida määrittellä. Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan vaikutusalueet rajautuvat selvitysten ja mitattujen lähtötietojen pohjalta.

4.4 Osallistuminen

Osallistumista ennen arviointiohjelman valmistumista ei ole järjestetty, joten eri osapuolet eivät ole voineet vaikuttaa vaihtoehtojen muodostamiseen, vaikutusten tunnistamiseen, laadittavien selvitysten kohdentamiseen, sisältöön ja käytettäviin menetelmiin eivätkä tarkasteltavien vaikutusalueiden rajaukseen.

Arviointiohjelmassa on esitetty suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä. Osallistumisen ajankohtaa ja määrää on tarkennettu arviointiohjelman julkaisemisen jälkeen ohjausryhmän kokouksessa. Arviointiselostuksesta on tarkoitus järjestää kaksi yleisötilaisuutta, joista toinen sijoittuu ajankohtaan ennen selostuksen lopullista valmistumista. Etelä-Savon ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan suunnitellut osallistumisjärjestelyt mahdollistavat eri osapuolten riittävän ja oikea-aikaisen tiedonsaannin ja mahdollisuuden esittää näkemyksensä. Osallistumisjärjestelyjä on syytä parantaa siten, että järjestettävän keskustelutilaisuuden/-tilaisuuksien ajankohdasta tiedotetaan riittävän ajoissa ja laajasti.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄPITO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä yhden kuukauden ajan 15.11.2002 alkaen ympäristöhallinnon www-sivulla osoitteessa

<http://www.ymparisto.fi/polttavo/yva/arkisto/esa/7/lausohj.pdf> ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Mikkelin kaupungintalo, Raatihuoneenkatu 8 – 10, Mikkel
 Mikkelin kaupungin virastotalo, 3. krs, jätehuolto, Maaherrankatu 9 – 11,
 Mikkel

Johtaja

Heikki Teräsvirta

Ympäristöinsinööri

Keijo Lindberg

6. LIITTEET

Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
 Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 3 400 €

Jakelu Mikkelin kaupunki/Mikkelin Jätehuolto suoritemaksua vastaan

Tiedoksi Alueelliset ympäristökeskukset
 Lausunnon antajat
 Suomen ympäristökeskus
 Ympäristöministeriö
 Jari ja Anne Alkiomaa
 Pentti Auersalo
 Kalevi ja Sirkka Autio
 Eero Hämäläinen
 Marja Jell-Kosonen
 Ilkka ja Tuija Pietiäinen
 Matti Piispanen
 Björn-Eric Svensson
 Veli-Ville Varneslahti

LIITE 1**LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ**

LAUSUNNOT

Etelä-Savon maakuntaliitto
Itä-Suomen lääninhallitus
Mikkelin kaupungin maankäyttölautakunta
Mikkelin kaupunki/ympäristöpalvelut
Tiehallinto/Kaakkois-Suomen tiepiiri

MIELIPITEET

Alkiomaa Jari ja Anne
Auersalo Pentti
Autio Kalevi ja Sirkka
Hämäläinen Eero
Jell-Kosonen Marja
Leppänen Tenho
Loponen Hannu
Pietiäinen Ilkka ja Tuija
Piispanen Matti
Svensson Björn-Eric
Tikkalan kylätoimikunta
Varneslahti Veli-Ville

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1415/2001) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.